

JAVASLAT

**Dr. Alföldi András – régészprofesszor, ókortörténész
élete és munkássága**

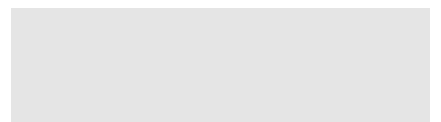
a Pomázi Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

dr. Laszlovszky József
(személy/intézmény/szervezet/vállalkozás)

Kelt: Pomáz. 2022. május 20.

a javaslattevő aláírása:

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve, címe:

Pomáz Barátai Társaság 2013 Pomáz, Luppá Vidor utca 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *dr. Laszlovszky József*

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Dr. Alföldi András – régészprofesszor, ókortörténész - élete és munkássága**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: (csak egy jelölhető)

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása: *dr. Alföldi András a világhírű régész professzor Pomáz szülőtte, élete első két évtizede is ide kötődik, de 1947-ig szoros volt a kapcsolata a pomázi közösséggel. Munkássága az egyetemes kultúra területén kiemelkedő.*

2/a. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
 nem
-

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: *Pomáz, Fáy András utca 21. (szülőház)*

a javaslattevő aláírása:

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

■ települési

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Dr. Alföldi András (1895- 1981) – régészprofesszor, ókortörténész - élete és munkássága

Alföldi András az antik régészet és ókortörténet világhírű tudósa 1895. augusztus 27-én született. Pomázon. Édesapja Alföldi Antal (1852-1910) községi orvos volt, édesanyja, Klein Sarolta (1876-1929) pedig postamester, akik széleskörű műveltséget kívántak átadni a fiaiknak. Alig 15 éves amikor édesanyja megözvegyül. András és négy évvel fiatalabb öccse apa nélkül marad.

Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen kezdte meg, melyet az I. világháború miatt kellett megszakítania. 1917-ben megnősült. Felesége Seidl Emma középiskolai tanárnő volt. Házasságukból két gyermek született András és Emma.

Miután végigharcolta a világháborút, megsebesült, de szerencsésen felgyógyult és 1919-ben szerzett doktori diplomát.

Innen kezdve szakmai pályája fantasztikus gyorsasággal ívelt felfelé. 1923-ban, alig 28 évesen nevezték ki professzornak Debrecenben, és ekkorra már meg is jelent egyik legfontosabb német nyelvű műve, a pannóniai római uralom utolsó időszakáról. Ebben az időszakban fő munkájának a magyar föld ókori történetének kutatását tekintette.

1930-ban nevezték ki a budapesti Pázmány Péter Egyetemre professzornak, ahol a magyar föld régészetének tanszékévé fejlesztette a korábbi régészeti tanszéket. Szakmai érdeklődése ekkor teljesedik ki egyetemes léptékűvé, egyre nagyobb érdeklődéssel fordult a Római Birodalom történetének egészét érintő tudományos problémák felé. Folyóiratot szerkesztett, és irányítása alatt számos magas színvonalú disszertáció született.

1945-ben alig néhány héttel a harcok befejezése után már a magyar tudomány és ókortörténeti oktatás újjászervezésén fáradozik. Elképzelése szerint ennek a tudományos munkának európai léptékűnek kell lennie, és csak a tudományos módszerek játszhatnak benne szerepet, elvetve minden dilettáns nézetet, vagy politikai szempontok alapján létrehozott áltudományos elképzelést. Felismerte, hogy a magyar tudomány meg fog nyomorodni, ha ezek felülkerekednek, és tiltakozott a tudományos gondolkodás "egész életet átfogó rendszer jármába hajtás ellen." A magyar tudományt csak demokratikus keretek között tudja elképzelni, és nem akart meghajolni azon hatalmasságok előtt, akik egészen más berendezkedésű országban gondolkodtak.

Pannóniai kutatásait ekkor már egyetemes történeti témákkal cserélte fel, a római történelem szinte minden fontos kérdéséről tett közzé alapvető munkákat. Foglalkozott Róma városa és a birodalom kialakulásával, ugyanúgy, mint a világbirodalom felbomlásával. Munkásságát a legkülönbözőbb külföldi tudományos társaságok ismerték el, kutatásaiért Róma város nagydíjat kapta meg.

Amellett, hogy nem tudott, de nem is akart meghajolni azok előtt, akik egészen más berendezkedésű országban gondolkodtak, András fia angliai majd svájci gyógykezeltetése is arra kényszerítette, hogy 1947-ben elhagyja az országot, és elfogadjon egy berni professzori meghívást. Ezt követően Baselben vezette az ókori kutatásokat, majd 1956-tól a világ egyik legfontosabb tudományos központjában, a princetoni egyetemen volt professzor egészen a

a javaslattevő aláírása:

haláláig. 1967-ben újra házasságot kötött. Felesége Elisabeth Alföldi-Rosenbaum, klasszika-filológus.

1947-es emigrációja után soha többet nem tért vissza Magyarországra. Nem azért, mert szakítani akart volna hazájával, hanem mert nem akarta elfogadni azt a rendszert, amely a tudományos kérdéseket is politikai-ideológiai gátak közé akarta szorítani. Mindig is honvagy volt szívében, de a hatvanas évektől mind sűrűbben érkező meghívásokat a hazalátogatásra mindig elutasította, azzal a négy szemközti indokolással, hogy nem szeretné nehéz helyzetbe hozni azokat, akikkel szívesen fog kezét azáltal, hogy másokkal nem hajlandó kezét fogni. A korábbi kettősség most kényszerűen megváltozott formát öltött az egyetemes ókortudomány nemzetközileg elismert, világszerte szívesen fogadott művelője otthonában őrizte azt a Magyarországot, amelytől soha nem akart és nem is tudott elszakadni.

1981. február 12-én bekövetkezett halála pedig megakadályozta abban, hogy visszatérhessen hazájába, egy olyan korszakban, amikor az emigrációját kiváltó okok már megszűntek. Hazájához való kötődését mi sem mutatja jobban, hogy rendkívül értékes antik tárgyakból álló műgyűjteményét a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta. Özvegye, Elisabeth Alföldi Rosenbaum asszony, a torontói egyetem nyugalmazott régészprofesszora 1990-ben értesítette a múzeumot, hogy Alföldi András végakarátát végrehajtva, az 1947 óta a múzeum Antik Osztályán gondozott gyűjteményét véglegesen odaajándékozta.

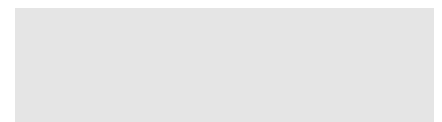
A rendszerváltást követő tudományos rehabilitáció keretében a Magyar Tudományos Akadémia Alföldi András munkásságáról is nemzetközi jelentőségűnek megfelelően emlékezett meg.

Alföldi András életútja nem csupán annak bizonyítéka, hogy valaki a magyarországi tudományos életből hogyan juthat el következetes és precíz munka segítségével a tudományos világ megbecsült nagyságai közé. Hanem annak is, hogy a 20. századi magyar történelem minden fordulata ellenére hogyan maradhat meg valaki, még hazájától is elszakítva, szülőföldjéhez hűséges.

Kitüntetései:

II. o. ezüst és bronz vitézségi érem,
Károly csapatkereszt és sebesülési érem,
a görög Phoenix-rend tisztikeresztje,
Premio cultori di Roma (1960),
az Orsz. M. Régészeti és Művészettört. Társ. Rómer Flóris érme,
Pour de Merité für Wissenschaften und Künste (1972)

a javaslattevő aláírása:

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Alföldi András élete szorosan kötődik Pomázhoz, élete első két évtizedében Pomázon élt a szülői házban, de házasságkötése után is gyakran látogatott haza özvegy édesanyjához, testvérehez. Alföldi András életútja példaértékű, nem csupán annak bizonyítéka, hogy valaki a magyarországi tudományos életből hogyan juthat el következetes és precíz munka segítségével a tudományos világ megbecsült nagyságai közé. Hanem annak is, hogy a 20. századi magyar történelem minden fordulata ellenére hogyan maradhat meg valaki, még hazájától is elszakítva, szülőföldjéhez hűséges

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források stb.)

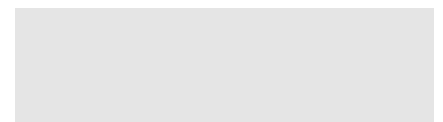
Forrás:

- http://mult-kor.hu/20080726_alfoldi_andras
- <http://nevpont.hu/view/189>
- *PBT Hírlevél 1993 május 15 száma dr. Laszlovszky József cikkgyűjteménye*
- *dr. Laszlovszky József: Pomáz – természeti kincseink, történelmünk, kulturális örökségünk (2001)*
- *Forisek Péter: Tudóssors 1945 után. Adalékok Alföldi András emigrációjához. Debreceni Szemle 2007/4. 476-490.*
- *Tóth Ferenc: Pomáz történetének forrásai II. (2001)*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe (ha van):

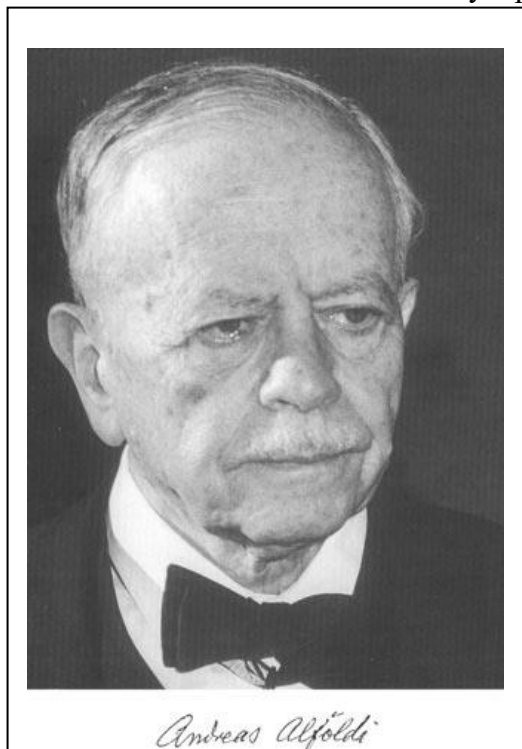
Kelt: Pomáz, 2022. május 20.

a javaslattevő aláírása:

III. KÖTELEZŐ MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Fényképek

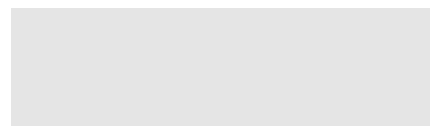

Aug	Sep.	András		Dr. Alföldi Antal	Boncz	Dr. Kijárso-	S. Kovács
13.	27.	Ede és		Klein Sándor	337.	Amal esz	Ránczy
	11	Zsigmond		ref. községi orvos		Herzfeld Vidia	ref. utas
						get. Juhász	

Részlet a pomázi református születési anyakönyvből 1895 aug. 27.

a javaslattevő aláírása:

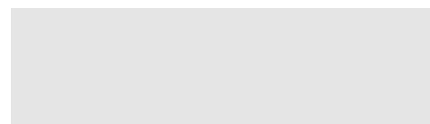

*Pomáz prominensei dr. Alföldi Antal körorvos névnapját ünneplik 1904-ben
(A képen álló sorban kalapban, söröskorsóval kézben Alföldi Antal. Ülő sorban Alföldi Antalné (sz. Klein Sarolta), első sorban földön ül Alföldi András és öccse.)*

Alföldi András szüleinek sírja a pomázi református temetőben

a javaslattevő aláírása:

2. sz. melléklet: - Hungarikum törvénynek való megfeleltetés

Alföldi András világhírű régészprofesszor ókortörténész. Behatóan foglalkozott epigráfiával és numizmatikával is. Legfőképpen a császárkori Pannóniára specializálódott, de érintette a hunok és az avarok hagyatékát is. Hatalmas tudása és tudományszervezői munkássága nagy hatással volt a császárkor, majd később Róma egész történetének kutatására. Szerkesztette többek között a Numizmatikai Közlönyt 1940-től az Archeológiai Értesítőt, 1949 és 1955 között a Dissertationes Berneust, 1955-1965 az Aniquitast. Tagja volt a Pápai Régészeti Akadémiának, valamint a francia, az angol, a svéd, a dán és az osztrák tudományos akadémiáknak. Szakmai tevékenységével, jó hírét vitte hazánknak.

Alföldi András életútja példaértékű, nem csupán annak bizonyítéka, hogy valaki a magyarországi tudományos életből hogyan juthat el következetes és precíz munka segítségével a tudományos világ megbecsült nagyságai közé. hanem annak is, hogy a 20. századi magyar történelem minden fordulata ellenére hogyan maradhat meg valaki, még hazájától is elszakítva, szülőföldjéhez hűséges

Munkásságát számos szakkönyvben dokumentálta. Hazaszeretét bizonyítja, hogy hagyatékában is szülőhazája javára rendelkezett.

Számos magasrangú kitüntetés birtokosa. (a görög Phoenix-rend tisztikeresztje, Premio cultori di Roma (1960), az Orsz. M. Régészeti és Művészettört. Társ. Rómer Flóris érme, Pour de Merité für Wissenschaften und Künste (1972))

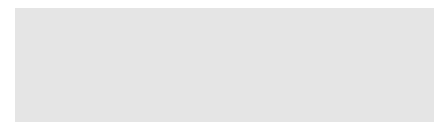
Fényképek listája:

Név	Típus	Méret
 Alföldi_A.jpg	JPG fájl	25 KB
 AlföldiA_szulohaza.jpg	JPG fájl	307 KB
 Alföldiek_csaladi_haza_Bem_utca.jpg	JPG fájl	437 KB
 Alföldi_A szül.nap.jpg	JPG fájl	1 397 KB
 Alföldi_A_nevnap.jpg	JPG fájl	772 KB
 Alföldi_Andras_szulakv.jpg	JPG fájl	155 KB
 Dr_Alföldi_Antal_sir1910.jpg	JPG fájl	2 591 KB

A fenti melléleteket csatoltam:

Kelt: Pomáz, 2022. április 20.

a javaslattevő aláírása:

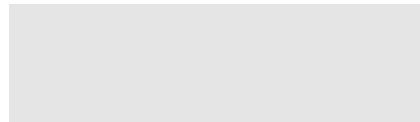
3. sz. melléklet az Pomázi Települési Értéktárba való javaslatételhez:

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT*

Alulírott hozzájárulok, hogy az általam készített és fentebb felsorolt

Dr. Alföldi András – régészprofesszor, ókortörténész élete és munkássága című települési értéktárba való javaslatételhez, illetve a fentebb *csatolt dokumentumokat és fényképeket* a **Pomázi Települési Értéktár Bizottság**, (valamint a Pest Megyei Értéktár vagy ahhoz kapcsolódó intézmény, szervezet) korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhassa, nyilvánossá tegye a helyi értékek adminisztrációja, archiválása, dokumentálása és népszerűsítése céljából.

Kelt: Pomáz, 2022. április 20.

** A hozzájáruló nyilatkozat nem visszavonható!*

a javaslattevő aláírása:

